

исходного показателя составило 19,3%; на 14-ые сутки – 27,6%; в день охоты – 29,2%, а через 2 недели после осеменения – 21,4% ( $P<0,05$ ;  $P<0,01$ ;  $P<0,001$ ), а у бесплодных – степень повышения составила соответственно на 19,2; 32,3; 42,5 и 32,9%, т. е. интенсивность повышения ЛАСК более выражена, чем у здоровых.

Следует отметить, что определенные сдвиги в сторону увеличения уровня ЛАСК наблюдаются и во 2-ой группе животных, которым вводилась нативная сыворотка, но степень повышения показателей относительно 1-ой группы была невысокой и в выше указанные сроки составили соответственно 2,6; 8,4; 11,0; 7,9%, а у бесплодных на 2,4; 7,1; 9,5 и 6,5% ( $P<0,05$ ). Таким образом, в исследуемые сроки полученные данные у стимулированных здоровых животных превосходили показатели 2-ой группы соответственно в 7,4; 3,3; 2,8 и 2,7 раза. А у стимулированных бесплодных коров превышение относительно контрольной группы составила соответственно в 8,0; 5,0; 3,7; 5,1 раза. В контрольной группе особых изменений не произошло.

*Заключение.* Таким образом, из выше изложенного следует отметить, что применение коровам стимулирующей дозы ФСЦС на 15-17 сутки после отела заметно активизирует гуморальные и клеточные механизмы защиты естественной резистентности, что в свою очередь способствует своевременному приходу коров в охоту, улучшает их оплодотворяемость, а также улучшает течение беременности, рост и развитие плода в пренатальном и постнатальном периодах жизни.

---

УДК: 619: 617. 3: 636. 2

*Андрухівський В.С., магістрант 2 курсу спеціальності “Ветеринарна медицина”*

Науковий керівник – Лайтер-Москалюк С.В., кандидат вет. наук

Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

## **ОСТЕОДИСТРОФІЯ: ДІАГНОСТИКА І ТЕРАПІЯ**

*Актуальність теми.* Досить розповсюдженим у тваринництві і, зокрема, у скотарстві є захворювання пов'язані з порушенням мінерального обміну в організмі. До таких хвороб відноситься аліментарна остеодистрофія, яка приводить до схуднення корів, сприяє зниженню молочної продуктивності, репродуктивної функції маточного поголів'я, народженню фізіологічно неповноцінного молодняку, як наслідок – зменшується економічна ефективність тваринництва для господарства.

*Метою нашої роботи* було вивчення ступеня поширення та особливостей прояву остеодистрофії серед сухостійних корів на молочно-товарній фермі ТОВ СП “Нібулон” філія “Мрія” с. Сокіл Кам'янець-Подільського району Хмельницької області і розробка ефективної схеми лікувально-профілактичних заходів при цьому захворюванні.

*Методика досліджень.* Дослідження проводились у зимово-стійловий період, коли найбільш виражено протікає захворювання. Клінічне дослідження сухостійних корів проводили за загальноприйнятою методикою. Оцінку клініко-фізіологічного стану тварин проводили щоденно при клінічному огляді

хворих тварин: двічі на добу (вранці і ввечері) вимірювали температуру тіла, підраховували частоту пульсу та дихальних рухів.

З метою виявлення патологічних змін серед стада корів нами, разом з фахівцями господарства, було проведено їх диспансеризацію у зимово-стійловий період. Враховували ветеринарно-санітарний стан господарства, комплектування і розміщення поголів'я, умови годівлі і утримання корів, кількість клінічно хворих тварин, характер перебігу остео дистрофії, результати лабораторного дослідження біохімічних показників крові корів.

*Результати досліджень.* Як показали наші дослідження, остео дистрофія виникала у корів при згодовуванні їм переважно силосу з недостатньою кількістю концентрованого корму, а також недостатчею вітамінів і мінеральних речовин у кормах, відсутністю моціону на відкритому повітрі, при якому вони повинні отримувати повний спектр сонячного світла, особливо його ультрафіолетовий діапазон.

Лабораторними дослідженнями крові корів встановлено, що у сироватці крові порушено фосфорно-кальцієве співвідношення, кислотно-лужна рівновага зсунута в бік ацидозу, зниження вмісту білку та підвищений рівень кетонових тіл. Хвороба розпочиналась із незначного погіршення апетиту, зниження молочної продуктивності, з'являлась "лизуха", у деяких тварин відмічалась підвищена збудливість, волосяний покрив матовий, спостерігалися облісіння у корів, при русі крок був короткий і утруднений винос кінцівок, нервово-м'язовий тонус знижений. Нами було проведено пошук ефективного лікування, яке в умовах конкретного господарства було б найбільш раціональним, як в етіопатогенетичному, так і в економічному відношенні.

Відібраних для досліду 12 корів з клінічними ознаками порушення мінерального обміну розділили на 2 групи. У I групі корів, лікування проводили за наступною схемою: тваринам вводили препарати вітчизняного виробництва: ДАЕ-віт – в/м'язово по 4 мл на одну ін'єкцію раз у 5 днів, всього 5 введень; Кальцію глюконат 20%-й розчин – внутрішньовенно 200 мл, раз на 5 днів, всього 2 ін'єкції; Трикальційфосфат з кормом в дозі 100 г/голову на добу, протягом 30 днів. Коровам II групи задавали препарат "Кальфостонік" виробництва іспанської фірми INVESA по 100 г на тварину раз у день протягом 20 днів з кормом.

Як показали наші дослідження, лікування корів обох груп виявилось ефективним, біохімічні показники крові та клінічний статус тварини нормалізувались. Результати біохімічного дослідження крові після проведеного лікування показали, що підвищилась кількість загального білку, якщо перед початком лікування цей показник був на рівні  $65,4 \pm 1,4$  та  $67,4 \pm 2,2$ , то вони зросли до  $72,7 \pm 0,8$  і  $74,6 \pm 0,74$  г/л у I та II групі, відповідно, що є в межах фізіологічної норми. Резервна лужність на початку досліду  $43,5 \pm 0,21$  і  $44,5 \pm 0,51$  об. %  $\text{CO}_2$ , а в результаті лікування цей показник зріс до  $49,9 \pm 1,2$  і  $52,4 \pm 1,1$  об. %  $\text{CO}_2$  у I та II групі, відповідно, що знаходиться на рівні середнього значення такого показника у здорових тварин. Кількість кальцію підвищилась порівняно з початком дослідження на 2,05 та 2,0 мг/100 мл у I та II групах корів, відповідно. Тобто, вміст загального кальцію знаходиться також на рівні фізіологічної норми цього показника у здорових тварин.

**Висновок.** Лікування остеодинтрофії сухостійних корів, що базується на парентеральному введенні препаратів ДАЕ-віт, Кальцію глюконат 20%-й розчин і згодовування Трикальційфосфату в І дослідній групі, а також застосування препарату “Кальфостонік” виробництва іспанської фірми INVESA, який задавали з кормом у ІІ дослідній групі, є досить ефективними засобами лікування остеодинтрофії у корів. Очевидним є те, що схема лікування корів І групи була більш трудомісткою, що пов’язане з парентеральним введенням лікарських засобів. Але економічний ефект на 1 грн затрат був вищим саме у І групі корів: 5,75 грн порівняно з 1,94 грн у ІІ групі, що пояснюється вищою вартістю препарату “Кальфостонік”.

УДК 636.09:616 – 071.4:615.21/.26

**Бердо Т.О., студент відділення ветеринарної медицини**

Наукові керівники – Федянович А.М., викладач ІІ категорії,

Тимченко Л.Д., викладач вищої категорії

Новомосковський коледж Дніпровського державного аграрно-економічного університету м. Новомосковськ, Дніпропетровська обл., Україна

## ЛІКУВАННЯ ГОСТРОГО БОЛЮ ПРЕПАРАТОМ “ТЕЛАЗОЛ”

Гострий біль – це завжди швидка відповідь організму на пряме пошкодження.

Для купірування гострого больового синдрому можна використовувати різні препарати і техніки. У лікуванні гострого болю важливо дотримуватися принципу максимальної аналгезії для того, щоб не допустити страждання пацієнта, поліпшити його функціональність, запобігти розвитку хронічного больового синдрому. Тому при купіруванні гострого болю важливо максимально знеболити пацієнта в перші 12-24 год і лише після цього знижувати інтенсивність аналгезії, використовуючи шкали оцінки тяжкості больового синдрому.

*Метою* нашого дослідження було вивчити препарат “Телазол” для купірування гострого болю у дрібних домашніх тварин.

“Телазол” – це комбінований препарат, який складається з тілетаміна (забезпечує анальгезію) і золазепаму (забезпечує седацию). З точки зору переривання дуги болю, препарат діє в головному мозку.

Дослідження проводили протягом останніх чотирьох років в клініках Новомосковська і Новомосковського району Дніпропетровської області, застосовуючи його для купірування болю у собак і кішок під час багатьох оперативних втручань та наданні первинної допомоги при гострому больовому симптомі.

У собак період напіввиведення золазепаму менше, ніж тілетаміна, тому при пробудженні у собак іноді спостерігали тонічні судоми, вокалізація, занепокоєння.

У кішок період напіввиведення золазепаму більше, ніж тілетаміна, тому часто кішки пробуджуються дуже довго.

Цей препарат використовували в практиці інтенсивної терапії при купіруванні гострого болю в монорежимі при помірній-середній болі (наприклад, при гострій затримці сечі, при плевриті для торакоцентезі, при коротких хірургічних обробках ран тощо). Або в складі комплексної аналгезії при важкому виснаж-